

ঘাঁহজাতীয় অপতৃণ :

- : বিনয় বন (শুং থকা) একাইন' ক্ল'ৰা ক'ল'মা ৭০-৭৫ ছে মিঃ ওখ, মসৃণ, শুং থকা একবৰ্ষী ঘাঁহ।
- : বিনয় বন (শুং নথকা) : এণ্ডকাইন' ক্ল'ৰা ক্লাছগলী - একবৰ্ষী ঘাঁহ, পোণ, বীজ উৎপাদন আৰু পোখা মেলাৰ ক্ষমতা অত্যন্ত বেছি। জীৱন কালৰ আগভাগত (পুলি) ধানৰ কঠীয়া সদৃশ দেখা যায় যাৰ বাবে ধান আৰু বিনয় বন নিকপন কৰিবলৈ সন্ম নিৰীক্ষণৰ প্ৰয়োজন। ২০০ ছে মিঃ পৰ্যন্ত ওখ হয়।
- : বিনয় বন : একাইন' ক্ল'ৰা - গলবৰেচেনছ - একবৰ্ষী পোণ ঘাঁহ, ধান সদৃশ, ৫০-১০০ ছে মিঃ ওখ।
- : দিজিটেৰীয়া চোটিজেৰা : হুসুমাদী ঘাঁহ, ২০-৬০ ছে মিঃ
- : ইন্ধীয়ায়াম বগ'চাম : আক্ৰমণাত্মক, পোণ, শুং থকা একবৰ্ষী ঘাঁহ। জীৱনকালৰ আগ অবস্থাত ধানৰ পুলি সদৃশ, ৬০-১২০ ছে মিঃ ওখ।
- : দিজিটেৰীয়া চিলিয়াৰিচ : হুসুমাদী, বহুবৰ্ষী ঘাঁহ, ৪ মিটাৰ পৰ্যন্ত ওখ হোৱা দেখা যায়।
- : ববদ্ব বন (ইলিওচিন' ইন্দিকা) : মসৃণ বা সামান্য শুং থকা, বহুলকৈ বঢ়া একবৰ্ষী ঘাঁহ, বীজ উৎপাদন ক্ষমতা অত্যন্ত বেছি। এবছৰত কেইবাটাও জীৱনচক্ৰ সম্পূৰ্ণ কৰিব পাৰে। ৩০-৯০ ছে মিঃ পৰ্যন্ত ওখ হোৱা দেখা যায়।
- লেপ্ট' ক্ল'ৰা চাইনেচিছ** :- ভোবোৰা একবৰ্ষী বা বহুবৰ্ষী ঘাঁহ। শিপা বা কাণ্ডৰ টুকুৰাৰ পৰা গজি উঠে। সেইবাবে মাটি চহ কৰা প্ৰক্ৰিয়াত ইয়াৰ বংশ বিস্তাৰ ঘটে।

পাচপেলাম দিক্তি কাম :- বহুলকৈ বঢ়া, বহুবৰ্ষী আক্ৰমণাত্মক ঘাঁহ। ইয়াৰ বংশবৃদ্ধি কাণ্ডৰ জৰিয়তে হয়।

উৰিদল (অৰাইজা কফি পগন) : ধানৰ সমাগোত্ৰীয় বনৰীয়া ধান সাধাৰণতে ধান চপোৱাৰ আগে আগে বীজসমূহ মাটিত সৰি পৰে।

মুঠাজাতীয় অপতৃণ

মুবকুলাবন (চাই পেৰাছ ই বিয়া)

পোণ, মসৃণ গা-গছ ঘন পোখাবুক্ত একবৰ্ষী অপতৃণ। জীৱচক্ৰ প্ৰায় এক মাহত সম্পূৰ্ণ হয়, ২০-৭০ ছে মিঃ ওখ হয়।

শিয়ালনেজীয়া (কিন্দ্ৰীষ্টাই লিছ মিলিয়েচিয়া)

পোণ, ভোবোৰা, একবৰ্ষী মুঠাবন। বীজ উৎপাদন ক্ষমতা অত্যন্ত বেছি। বীজসমূহ বহুবজুৰি অংকুৰিত হোৱা দেখা যায়, ই প্ৰায় ২০-৭০ ছে মিঃ ওখ হয়।

কেএীবন (চাই পেৰাছ বতুন্দাচ) :

পোণ, ১৫-২৩ ছে মিঃ ওখ, মাটিৰ তলত কাণ্ড সৃষ্টিৰ জৰিয়তে বংশ বিস্তাৰ কৰে। পথাৰৰ পৰা নিৰ্মূল কৰা অত্যন্ত কঠিন। নাঙলৰ ফালে মাটিৰ তলৰ কাণ্ডসমূহ কটাৰ ফলত বহুল বংশ বিস্তাৰ ঘটে।

চাই পেৰাছ দিক্ৰমিছ :

মসৃণ, ২০-৬০ ছে মিঃ ওখ, ভোবোৰা একবৰ্ষী মুঠাজাতীয় বন। বীজ উৎপাদন ক্ষমতা অধিক।

বহল পতীয়া অপতৃণ

: ভাতমেটেকা (ম'ন'ক'বীয়া ভেজিনেলীছ)

৪০-৫০ ছে মিঃ ওখ, একবৰ্ষী আংশিকভাৱে জলচৰ অপতৃণ। বীজ বহুবজুৰি অংকুৰিত হয়। উচ্চ নাইট্ৰ'জেনযুক্ত মাটিত আক্ৰমণাত্মক হোৱা দেখা যায়।

: কলমৌ (আইপ'মিয়া একুবাটিকা) :

মসৃণ, ব্যাপক, বহুবৰ্ষী অপতৃণ, ইয়াৰ বাচন খমতা অত্যন্ত বেছি, কাণ্ডৰ গাঁঠিত শিপা ওলায়, ১৫-৫০ ছে মিঃ ওখ হয়।

: কগাই শিমলু (ক'মেলিনা বেংগালনেচিছ)

মাটিত বগাই যোৱা এবিধ বসাল অপতৃণ। ঠাল-ঠেঙুলীসমূহ ত্ৰিয়।

: বনজলকীয়া (লাডবিজিয়া এদ'চে'ঙন'চ) :

মসৃণ, বসাল, পানীৰ ওপৰত ওপঙি বগাই যোৱা অপতৃণ।

ভুংগৰাজ (ই ক্লিষ্টা প্ৰ'ষ্টাটা)

প্ৰায় ৯০ ছে মিঃ ওখ একবৰ্ষী বা কোনো কোনো ক্ষেত্ৰত বহুবৰ্ষীভাৱে হোৱা এবিধ অপতৃণ। বীজৰ দ্বাৰা ইয়াৰ বংশবিস্তাৰ হয় আৰু বীজ সমূহ বহুবজুৰি অংকুৰিত হোৱা দেখা যায়।

স্পীন'ক্লিষ্টা জিলানিকা :

পোণ মসৃণ গা-গছ, ৩০-১৫০ ছে মিঃ ওখ একবৰ্ষী বহুলপতীয়া অপতৃণ। ই বহুবজুৰি ফুলে আৰু বীজ উৎপাদন কৰিব পাৰে।

